

**LĒMUMS PAR KRIMINĀLPROCESA
Nr. 16870002921 IZBEIGŠANU**

Rīgā

2021. gada 21. decembrī

Es, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (turpmāk – Birojs) Otrās pārvaldes Otrās nodaļas vecākā inspektore (izmeklētāja) Natālija Tumuškāne, izskatījusi kriminālprocesa Nr. 16870002921 materiālus,-

konstatēju:

2021. gada 17. septembrī, pamatojoties uz [pers. M], 2021. gada 17. septembra iesniegumu, Birojā uzsākts kriminālprocess Nr. 16870002921 par iespējamu noziedzīga nodarījuma izdarīšanu atbildība par kuru paredzēta Krimināllikuma 323. panta otrajā daļā, proti, par kukuļa piedāvāšanu personu grupā pēc iepriekšējas vienošanas valsts amatpersonai, lai tā, izmantojot savu dienesta stāvokli, izdarītu kādu darbību kukuļdevēja vai citas personas interesēs.

[Pers. M] savā iesniegumā norādīja, ka 2021. gada 9. septembrī [politiskās partijas Nr.7] frakcijas telpās, Jēkaba iela 16, Rīgā, trešajā stāvā 13. Saeimas deputāti [pers. V], [pers. R] un [pers. U] personu grupā pēc iepriekšējās vienošanās, piedāvāja viņam kā kukuli Dobeles novada pašvaldības priekšsēdētāja vietnieka amatu par to, lai [pers. M], izmantojot savu dienesta stāvokli, tas ir, Dobeles novada pašvaldības deputāta amatu, apvienojoties ar [politiskās partijas Nr.1] deputātiem, kuri ievēlēti Dobeles novada pašvaldībā, balsotu par “neuzticības izteikšanu” tā brīža Dobeles novada pašvaldības priekšsēdētājam [pers. E]. Tādējādi, [pers. M] ieskatā, viņam tika piedāvāts kukulis.

Pirmstiesas izmeklēšanas laikā pārbaudot [pers. M] iesniegumā norādītās ziņas, konstatēts, ka 2021. gada 5. jūnijā notika Dobeles novada domes vēlēšanas, kuru rezultātā Dobeles novada domē tika ievēlēti deviņpadsmit deputāti. Vēlēšanās visvairāk balsu ieguva [politiskā partija Nr.1] ([procentuāls apzīmējums]), bet kopā novada domē iekļuva pieci no sešiem sarakstiem. Lai arī vēlēšanās uzvarēja [politiskā partija Nr.1], 2021. gada 1. jūlijā ar desmit balsīm “par” un deviņām balsīm “pret”, priekšsēdētāja amatā tika ievēlēts [pers. E] no [politiskās partijas Nr.3].

Pēc pašvaldības vēlēšanām [politiskās partijas Nr.3], [politiskās partijas Nr.4], [politiskās partijas Nr.2] un [politiskās partijas Nr.5] deputāti apvienojās pozīcijā (koalīcijā) un 2021. gada 22. jūnijā parakstīja “Deklarāciju par turpmāko Dobeles novada pašvaldības pārvaldību”. No [politiskās partijas Nr.2] Dobeles novada pašvaldībā tika ievēlēts tikai [pers. M]. Opozīcijā palika deviņi [politiskās partijas Nr.1] deputāti.

Precīzāk nenoskaidrotā vietā un laikā līdz 2021. gada 2. septembrim 13. Saeimas deputāts [pers. V] (ievēlēts no [politiskās partijas Nr.1]) vienojās ar 13. Saeimas deputātu [pers. R] (ievēlēts no [politiskās partijas Nr.2]) par saskaņotu rīcību nolūkā panākt Dobeles novada pašvaldības vadības maiņu, proti, Dobeles novada pašvaldības priekšsēdētāja [pers. E] atbrīvošanu no amata un [pers. I] ([politiskās partijas Nr.1]) ievēlēšanu domes priekšsēdētāja amatā. Vienošanās paredzēja piedāvāt Dobeles novada domes deputātam [pers. M] novada domes priekšsēdētāja vietnieka amatu, lai viņš kopā ar [politiskās partijas Nr.1] deputātiem nobalsotu par [pers. E] atbrīvošanu no novada domes priekšsēdētāja amata un [pers. I] ievēlēšanu minētajā amatā.

Rīkojoties saskaņā ar minēto vienošanos, 2021. gada 2. septembrī [pers. R] nosūtīja [pers. M] mobilā telefona aplikācijā “Whatsapp” šādu ziņu: “Čau, neesi Rīgā? Varētu

saskrieties ar [pers. V]?”). [Pers. M] atbildēja: “nē”. Tad [pers. R] atrakstīja: “Viņam labs piedāvājums”.

Kā izriet no [pers. M] liecībām 2021. gada 9. septembrī [pers. M] kopā ar [pers. R] ieradās Rīgā [politiskās partijas Nr.7] frakcijas telpās. Uz tikšanos bija jau ieradušies [pers. U] un [pers. V]. Sarunas laikā [pers. V] un [pers. U] izteica [pers. M] piedāvājumu, lai viņš, apvienojoties ar [politiskās partijas Nr.1] deputātiem, kuri ievēlēti Dobeles novada pašvaldībā, balsotu par neuzticības izteikšanu Dobeles novada pašvaldības priekšsēdētājam [per. E] un par [pers. I] kandidatūru jaunā domes priekšsēdētāja amatā. Par šādu balsojumu [pers. V], klātesot [pers. R] un [pers. U], piedāvāja [pers. M] Dobeles novada pašvaldības priekšsēdētāja vietnieka amatu un algu 3000 (trīs tūkstoši) eiro mēnesī. [Pers. V] arī pateica, lai [pers. M] sastādītu sarakstu no ievēlētajiem Dobeles novada deputātiem, ar kuriem nevarētu sastrādāties Dobeles novada pašvaldībā. [Pers. M] atbildēja, ka viņam ir jāpārdomā [pers. V] piedāvājums.

Turpinot darbības, kuras vērstas uz amata piedāvāšanu un vēlamā [pers. M] balsojuma panākšanu, 2021. gada 16. septembrī [pers. R] mobilā telefona aplikācijā “Whatsapp” nosūtīja [pers. M] ziņu ar tekstu: “Sveiks, kko padomāji? Vajadzētu saprast jā vai nē”, uz ko [pers. M] atbildēja: “Vēl domāju kā būtu pareizi”. [Pers. R] atrakstīja: “Ko svārstīties?”.

2021. gada 27. septembrī, iepriekš vienojoties par tikšanās laiku un vietu, [pers. R] satikās ar [pers. M] Rīgā, autostāvvietā pie veikala “Maxima XX” (Vienības gatve 113). Speciālās izmeklēšanas darbības laikā fiksēts, ka tikšanās laikā [pers. M] informēja [pers. R], ka viņš ir sagatavojis sarakstu ar Dobeles novada pašvaldības deputātu vārdiem, ar kuriem nevēlētos strādāt kopā pašvaldībā, ja viņš būtu priekšsēdētāja vietnieka amatā. [Pers. R] paziņoja [pers. M], ka viņa [pers. M] balss [politiskai partijai Nr.1] ir izšķiroša un tā jau ir gatava darboties, proti, sasaukt Dobeles novada pašvaldības ārkārtas sēdi, kurā notiktu balsojums par uzticības zaudēšanu [pers. E], [pers. I] iecelšanu priekšsēdētāja amatā, kā arī par to, ka [politiskā partija Nr.1] noorganizēs (“samenedzēs”) visu saistībā ar ārkārtas sēdi. Cenšoties panākt [pers. M] piekrišanu iepriekš izteiktajam priekšlikumam, [pers. R] mēģināja ieinteresēt [pers. M] ar materiāla rakstura labumiem, ko var iegūt novada domes priekšsēdētāja vietnieka amatā. Sarunā fiksēti šādi [pers. R] izteikumi:

- “Amats uzreiz tev dod naudu. A, savukārt, ja tev ir vēl izpilddirektors cilvēks, ar kuru tu vari sazvānīties un sarunāties, tev vēl ir arī rokas novadā, tad tu vari, nu. Es taču zinu, kā, [pers. L], piemēram, zemes, kā viņš izīrēja, milzīgs kvantums ar zemēm Jelg-, nu, Jelgavas novadā. Dobelē, visticamākais, tas pats. Kas nav ierakstītas Zemesgrāmatā, un viņas nekad neieraksta. Kāpēc? Tāpēc, ka viņi savējiem viņas izīrē. Viss. A citi nemaz netiek. Vot, pieņemsim, Zemesgrāmatā ierakstīts pašvaldības īpašuma zemes gabals. Lūdzu, iedodiet man viņu izīrēt. Ā, okei, viņi tur taisa izsoli. A ja viņš pat Zemesgrāmatā nav ierakstīts, viņš vienkārši, b..ģ (rupjš vārds), viņam atdod un viss. Un iedomājies, tev uzreiz tur četrdesmit, piecdesmit hektāri. Kā, tas taču viss ir noticis vienmēr”;
- “Bet man gribētos, lai tu būtu tur. Jo tu man esi pazīstams cilvēks. Es, piemēram, beigšu Saeimā darbu, es tev varēšu uzzvanīt. A, ja, piemēram, tu neesi pie amata, tev tur tie neko nedod, nu, tad tu, piemēram, sēdi bez naudas un bez jēgas, un paiet četri gadi”;
- “Tev vienmēr ir jādomā tikai no tā labuma, kas ir tev. Vot, tev ir tie-, tiešs labums no būšanas tur? Vai tas n..uj (rupjš vārds) tev nav vajadzīgs?”;
- “Visiem jau gribas. Kaut kādi priekšsēdētāji tur, vēl amatīni, b..ģ (rupjš vārds). Un tur tas, un šitas. Tā jau tās lietas arī kārtojas. Katram jau savam labumam jābūt ir”.

Nolūkā panākt, lai [pers. M] piekristu pieņemt amata piedāvājumu, tikšanas laikā [pers. R] piezvanīja [pers. V] un norunāja tikšanos tajā pašā dienā pēc 40 (četrdesmit) minūtēm Rīgā, Latvijas lielo pilsētu asociācijas telpās (Mazā Jaunielā 5, Rīgā). 2021. gada 27. septembrī [pers. R] kopā ar [pers. M] ieradās iepriekš norunātajā laikā un vietā uz tikšanos ar [pers. V].

Speciālās izmeklēšanas darbības gaitā fiksēts, ka tikšanas laikā [pers. M] informēja [pers. V], ka ir sagatavojis sarakstu ar Dobeles novada pašvaldības deputātu vārdiem, ar

kuriem viņš ([pers. M]) nevēlās strādāt pašvaldībā, un kuru [pers. V] iepriekš 2021. gada 9. septembra tikšanās laikā lūdza sagatavot. Sarunas laikā [pers. R] jautāja [pers. M] padomāt “*jā vai nē*”, proti, vai [pers. M] gatavs pieņemt lēmumu par amata piedāvājumu.

Sarunas laikā [pers. V] informēja [pers. M], ka Dobeles novada pašvaldībā drīz būs reorganizācija. Tostarp informēja, ka nepieciešamības gadījumā “*iedos palīgā pāris cilvēkus*”, kuri palīdzēs ar jautājumiem saistībā ar reorganizāciju un amatu sadali.

Nolūkā panākt [pers. M] piekrišanu balsot labvēlīgi [politiskajai partijai Nr.1], [pers. V] informēja [pers. M], ka [politiskās partijas Nr.1] Dobeles novada pašvaldības deputāti gatavi apliecināt to, ka viņi gatavi strādāt un atbalstīt [pers. V] piedāvājumu.

Sarunas laikā [pers. M] jautāja [pers. V] par to, kādas ir viņa garantijas, ka viņš paliks priekšsēdētāja vietnieka amatā pēc [pers. E] atbrīvošanas un [pers. I] ievēlēšanas priekšsēdētāja amatā, jo viņš ([pers. M]) vairs nebūs vajadzīgs [politiskajai partijai Nr.1]. [Pers. V] atbildēja, ka viņš parūpēsies par to, lai vadības kodols, proti, Dobeles novada pašvaldības vadība saglabājas “*visus četrus gadus*”. Kā arī informēja, ka no [politiskās partijas Nr.1] vadības puses var apliecināt, ka “*uzmetiena nebūs*”, pasakot, ka, ja viņi vienosies tagad, tad [pers. M] priekšsēdētāja vietnieka amats saglabāsies visus četrus gadus.

Tostarp, tikšanas laikā [pers. R] mēģināja pārliecināt [pers. M], ka viņam būtu jāpiekrīt vienoties, jo, vienojoties ar vienu partiju, ir mazākas izredzes, ka beigās viņu ([pers. M]) “*uzmetīs*”, kā arī, ja viņš piekritīs piedāvājumam, tad viņa stāvoklis uzlabosies. [Pers. V] apsolīja [pers. M] piešķirt padomnieku, kurš atvieglotu viņa darbu.

Turpinot darbības, kas vērstas uz [pers. M] pārliecināšanu pieņemt iepriekš izteikto piedāvājumu, [pers. V] sarunāja kopīgu tikšanos ar [politiskās partijas Nr.1] Dobeles novada pašvaldības deputātiem [pers. G] un [pers. I].

2021. gada 28. septembrī [pers. M] ieradās uz tikšanos ar [pers. V], [pers. I], [pers. G] Latvijas lielo pilsētu asociācijas telpās Mazā Jaunielā 5, Rīgā. Pēc kāda laika uz tikšanos ieradās [pers. R].

Speciālās izmeklēšanas darbības laikā fiksēts, ka tikšanas laikā [pers. V] apliecināja, ka ir izrunājis ar [pers. G] par [pers. M] izteikto piedāvājumu, pasakot, ka [pers. M] var nodrošināt [politisko partiju Nr.1] ar balsi (kas nepieciešama novada domes vadības maiņai). Tostarp, [pers. V] apstiprināja, ka vienošanās, kas tiks panākta tikšanas laikā, proti, tas, ka [pers. M] paliks priekšsēdētāja vietnieka amatā līdz nākošajām pašvaldības vēlēšanām, tiks ievērota neatkarīgi ne no kādiem apstākļiem. [Pers. G] apliecināja, ka [politiskā partija Nr.1] varētu sadarboties ar [pers. M].

Tikšanas laikā [pers. G] apstiprināja, ka zinājis par iepriekš starp [pers. M] un [pers. V] notikušo sarunu par amata piedāvājumu no [pers. V] puses. [Pers. R] sarunas laikā jautāja [pers. M], vai viņš ir gatavs pieņemt [pers. V] piedāvājumu. [Pers. M] piekrita ārkārtas domes sēdē balsot kopā ar [politisko partiju Nr.1] par [pers. E] un viņa vietnieku atbrīvošanu no amatiem, kā arī par [pers. I] kandidatūru priekšsēdētāja amatam, par šādu balsojumu pretī saņemot priekšsēdētāja vietnieka amatu.

Tad [pers. G] un [pers. V] informēja, ka ārkārtas domes sēdi, kuras laikā tiktu atbrīvoti no amatiem priekšsēdētājs un viņa vietnieki, vajadzētu sasaukt pēc iespējas ātrāk tuvāko divu nedēļu laikā.

Tikšanās laikā nenotika sarunas par iespējamā koalīcijas līguma parakstīšanu starp [politiskās partijas Nr.1] deputātiem un [pers. M]. [Pers. V] ieteica paturēt noslēpumā, ka [pers. M] apvienosies ar [politiskās partijas Nr.1] deputātiem novada domes ārkārtas sēdes balsojumā.

Veicot speciālo izmeklēšanas darbību, fiksēts, ka 2021. gada 29. septembrī telefonsarunā [pers. I] informēja [pers. M], ka esot sagatavojis iesnieguma projektu par domes ārkārtas sēdes sasaukšanu, domes priekšsēdētāju un domes priekšsēdētāju vietnieku atbrīvošanu no amatiem. Jautāja, vai [pers. M] vēlās redzēt šā iesnieguma projektu. Sarunas laikā vienojās, ka [pers. I] nosūtīs šo iesnieguma projektu [pers. M] uz e-pastu.

[Pers. I] precizēja, ka [pers. M] būs atbildīgs par tautsaimniecības jomu, un apliecināja, ka vēlāk varēs grozīt viņa ([pers. M]) pienākumus, kā [pers. M] vēlēsies pats. Pēc kāda laika [pers. I] atkal piezvanīja [pers. M] un jautāja, vai [pers. M] saņēmis e-pastu, kurā redzams iesnieguma projekts, kā arī jautāja [pers. M] viedokli par to, kuru personu būtu jāieceļ par otro priekšsēdētāja vietnieku. [Pers. M] solīja padomāt par šo jautājumu.

2021. gada 1. oktobrī [pers. I] iesniedza Dobeles novada domē iesniegumu par domes ārkārtas sēdes sasaukšanu, domes priekšsēdētāju un domes priekšsēdētāju vietnieku atbrīvošanu no amatiem.

2021. gada 4. oktobrī plkst. 15:00 notika Dobeles novada domes ārkārtas sēde, kuras laikā ar desmit balsīm (visi Dobeles novada domes [politiskās partijas Nr.1] deputāti un [pers. M]) “par”, no amata atbrīvoti novada domes priekšsēdētājs [pers. E], priekšsēdētāja vietnieki [pers. A] un [pers. B]. Pret [pers. E], [pers. A] un [pers. B] atbrīvošanu no amatiem balsoja visi pārējie novada domes deputāti. Ārkārtas sēdes laikā par jaunu domes priekšsēdētāju ievēlēts [pers. I], par priekšsēdētāja vietniekiem ievēlēti [pers. C] un [pers. M].

2021. gada 17. septembrī [pers. M], būdams nopratināts liecinieka statusā un būdams brīdināts par kriminālatbildību par apzināti nepatiesu liecību sniegšanu, apstiprināja savā 2021. gada 17. septembra iesniegumā minētās ziņas.

[Pers. M] liecināja, ka 2021. gada 9. septembra [pers. V] un [pers. U] izteikto amata piedāvājumu par konkrētu balsojumu (par neuzticības izteikšanu [pers. E]) uztvēra kā balss pirkšanu, jo saskaņā ar viņa uzskatiem tā politiskajā dzīvē parasti nenotiek. Pats nekādas amatus nav prasījis, jo viņu pilnībā apmierināja Dobeles novada pašvaldības deputāta amats. Uzskata, ka priekšsēdētāja vietnieka amatu viņam piedāvāja tikai, lai “gāztu” tā brīža Dobeles novada vadību, jo viņa balss [politiskajai partijai Nr.1] bija izšķiroša. Šis amata piedāvājums tika izteikts konkrēti viņam, jo, viņaprāt, [politiskās partijas Nr.1] deputāti nevarētu sadarboties ar citu partiju deputātiem.

Pirmstiesas izmeklēšanas laikā tika nopratināti Dobeles novada pašvaldības deputāti.

2021. gada 29. septembrī liecinieks [pers. E] (Dobeles novada pašvaldības [amats]) liecināja, ka 2021. gada 10. septembrī tikšanas laikā [pers. M] viņam izstāstīja, ka 2021. gada 9. septembrī [pers. R], [pers. V] un [pers. U] viņam ([pers. M]) piedāvāja Dobeles novada pašvaldības priekšsēdētāja vietnieka amatu par to, ka viņš, apvienojoties ar [politiskās partijas Nr.1] deputātiem, balsotu “par” neuzticības izteikšanu [pers. E] kā Dobeles novada pašvaldības priekšsēdētājam. [Pers. E] ieteica [pers. M] visu apdomāt un apsvērt domu vērsties Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojā ar iesniegumu par šādu piedāvājumu.

2021. gada 5. oktobrī [pers. E] papildus liecināja, ka [pers. M] ieteica vērsties Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojā saistībā ar viņam ([pers. M]) izteikto kukuļa – amata piedāvājumu, jo uzskata, ka politiskajā dzīvē šāda amata piedāvāšana par kaut kādām darbībām – balsošanu, nav pieļaujama. [Pers. E] uzskata, ka [politiskajai partijai Nr.1] tā ir jau normāla prakse – “nopirkt” balsi, par to piedāvājot amatu.

[Pers. E] arī liecināja, ka pēc 2021. gada jūnijā notikušajām pašvaldības vēlēšanām, [politiskās partijas Nr.1] deputāti bija ļoti neapmierināti ar to, ka viņiem netika priekšsēdētāja amats, un viņi ļoti vēlējās atgriezties pie vadības, lai, [pers. E] ieskatā, turpinātu savas, iespējams, pretlikumīgās un koruptīvās darbības ar Dobeles novadā notikušajiem iepirkumiem.

[Pers. E] liecināja, ka 2021. gada 22. jūnijā Dobeles novada domē ievēlētās politiskās partijas/ politisko partiju apvienības – [politiskā partija Nr.3], [politiskā partija Nr.4], [politiskā partija Nr.5], un [politiskā partija Nr.2] parakstīja Deklarāciju par turpmāko Dobeles novada pašvaldības pārvaldību. Deklarācija ir visu iepriekš minēto politisko partiju un politisko apvienību deputātu “džentlmeņu vienošanās”. Parakstot šo deklarāciju jeb tā saucamo koalīcijas līgumu, deputāti uzņēmās pienākumus un atbildību pret sabiedrību un vienam pret otru, lai kopīgiem spēkiem, atklāti darbojoties, virzītu administratīvās teritoriālās reformas īstenošanu. Tostarp, par domes pieņemtajiem lēmumiem izsmeļoši un objektīvi

skaidrot sabiedrībai. Minētā deklarācija paredz [pers. E] kandidatūras virzīšanu Dobeles novada priekšsēdētāja amatam. Tomēr minētajā deklarācijā jeb koalīcijas līgumā nav noteikti deputātu pienākumi, tiesības vai atbildība. Tomēr parakstot koalīcijas līgumu, deputāti uzskata to par sev saistošu, jo tā ir katra deputāta brīva griba un nekādā veidā tas netiek nevienam uzspiests. Normālajā politiskajā dzīvē katrs deputāts izvēlas, ar ko viņš vēlas noslēgt koalīcijas līgumu, un nav normāli, ja deputāts ir parakstījis divos vai vairākos koalīcijas līgumos. Tas ir *“kā sēdēt uz diviem krēsliem”*.

[Pers. E] liecināja, ka neviens no [politiskās partijas Nr.1] deputātiem, kuri ievēlēti Dobeles novada pašvaldībā, nebija nākuši pie viņa ([pers. E]) kā pie domes [amats] ar priekšlikumu veidot kopā koalīciju.

2021. gada 6. oktobrī liecinieks [pers. I] liecināja, ka nav nevienā politiskajā partijā vai politiskajā apvienībā. No 2021. gada 1. jūlija ievēlēts Dobeles novada domē no [politiskās partijas Nr.1] saraksta. Līdz 2021. gada 4. oktobrim, kad tika ievēlēts par Dobeles novada domes [amats], Dobeles novada pašvaldībā viņš bija opozīcijas deputāts kopā ar pārējiem astoņiem [politiskās partijas Nr.1].

[Pers. I] liecināja, ka 2021. gada 1. oktobrī viņš iesniedza Dobeles novada domes Klientu apkalpošanas centrā deviņu [politiskās partijas Nr.1] deputātu parakstīto iesniegumu par ārkārtas sēdes sasaukšanu un domes priekšsēdētāja un domes priekšsēdētāju vietnieku atbrīvošanu no amata saistībā ar uzticības zaudēšanu. Iniciators konkrēta iesnieguma tapšanai bija viņš ([pers. I]) un [pers. G]. Viņi abi arī bija iniciatori jautājuma par uzticības zaudēšanu [pers. E] iekļaušanu šajā iesniegumā, un līdz 2021. gada 30. septembra domes sēdei neviens cits nezināja par viņu iniciatīvu.

[Pers. I] liecināja, ka pozitīvu balsojumu cerēja panākt ar citu deputātu atbalstu no esošās koalīcijas, kuri būtu sapratuši, ka tā turpināt strādāt nevar. Visu [politiskās partijas Nr.1] deputātu starpā netika pieņemts lēmums piesaistīt kādu konkrētu deputātu no Dobeles novada domes pozīcijas partijas, tomēr viņam ([pers. I]) bija individuālas sarunas ar [pers. D] un [pers. F] par to, ka varētu mainīt esošo situāciju un mainīt domes vadību, tajā skaitā par viņu iespējamo atbalstu [pers. I] kā domes [amats], ja viņš kandidētu.

2021. gada 4. oktobrī pirms domes ārkārtas sēdes sapulcējās visi deviņi opozīcijas deputāti un apsprieda jautājumu par domes priekšsēdētāju un vietnieku kandidatūrām. [Pers. G], kurš atkārtoti bija kļuvis par Latvijas Pašvaldības savienības priekšsēdētāju, informēja, ka pats nekandidēs uz domes priekšsēdētāja amatu un izvirzīja šim amatam [pers. I]. Visi opozīcijas deputāti atbalstīja [pers. I] kandidatūru domes priekšsēdētāja amatam. Kā domes priekšsēdētāja vietnieku tika nolemts virzīt [pers. C]. Tajā pašā sanāksmē tika nolemts kā otru kandidātu domes priekšsēdētāja vietnieka amatam virzīt [pers. M]. Iniciators [pers. M] kandidatūras virzīšanai šim amatam bija [pers. G].

[Pers. I] liecināja, ka 2021. gada septembra beigās, notika viņa, [pers. G], [pers. R] un [pers. V] kopīga tikšanās, kura notika Lielo pilsētu asociācijas telpās Rīgā. Uz šo tikšanos viņu uzaicināja [pers. G], bet kurš uzaicināja [pers. M], [pers. I] nezinot. Tikšanas laikā politiskie spēki vienojās par to, ja [pers. M] atbalstīs [pers. I] kandidatūru domes priekšsēdētāja amatam, tad attiecīgi [politiskā partija Nr.1] atbalstīs viņa ([pers. M]) ievēlšanu domes priekšsēdētāja vietnieka amatam. Uzskata, ka šī tikšanas bija saistīta ar atbildības jomu sadalījumu, veidojot kopīgu domes vadību. Tikšanas laikā [pers. G] jautāja [pers. M] par to, vai viņi varētu sadarboties un vai viņu ([pers. M]) apmierina esošā situācija domes vadībā. [Pers. M] atbildēja, ka viņu neapmierina esošā situācija, ka darbiem būtu jānotiek raitāk un kvalitatīvāk, sakarā ar ko viņš ([pers. M]) paredzēja, ka ir jānomaina vadība. [Pers. I] liecināja, ka arī viņu neapmierina esošā situācija. Tad [pers. G] jautājis [pers. M], vai, mainoties vadībai, [pers. M] atbalstītu [pers. I] kā domes priekšsēdētāju, vai arī kādu citu deputātu no [politiskās partijas Nr.1] domes priekšsēdētāja amatam. [Pers. M] atbildējis, ka [pers. I] esot spējīga personība un viņš atbalstītu viņu kā domes priekšsēdētāju. Turpmāk

[pers. I] jautājis [pers. M], kā viņš saredz savu lomu un pienesumu domes vadībā. [Pers. M] atbildējis, ka varētu uzņemties atbildēt par (“kūrēt”) tautsaimniecības jomu.

2021. gada 4. oktobrī notika Dobeles novada domes ārkārtas sēde, kurā ar desmit balsīm “par” un astoņām balsīm “pret” domes priekšsēdētāja amatā ievēlēts [pers. I], bet par priekšsēdētāja vietniekiem ievēlēti [pers. C] un [pers. M].

[Pers. I] liecināja, ka viņam nekas nav zināms, ka par [politiskajai partijai Nr.1] labvēlīgo balsojumu kādam tiktu piedāvāts mantisks vai nemantisks labums. Uzskata, ka domes priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieka amats ir politisks amats, kuru ieņemšana saistāma ar uzticību.

2021. gada 6. oktobrī liecinieks [pers. G] liecināja, ka aptuveni divdesmit gadus ir [politiskajā partijā Nr.1], citās partijās vai apvienībās nav bijis. No 2021. gada 1. jūlija ir Dobeles novada domes deputāts un līdz 2021. gada 4. oktobrim bija opozīcijas deputāts. Kopā ar viņu opozīcijā Dobeles novada pašvaldībā bija deviņi deputāti: [pers. H], [pers. C], [pers. J], [pers. K], [pers. L], [pers. N], [pers. O], kura nomainīja [pers. P], jo viņš atradās interešu konfliktā, [pers. I]. Koalīcijā līdz 2021. gada 4. oktobrim bija [pers. E], [pers. A], [pers. B], [pers. D], [pers. S], [pers. T] uzvārdu neatceras, [pers. Z], [pers. M], [pers. Ž], [pers. F].

[Pers. G] liecināja, ka jau pēc vēlēšanām 2021. gada 1. jūlijā, izveidojoties opozīcijai no viena politiskā spēka ar deviņiem deputātiem jeb balsīm un koalīcijai no četriem politiskajiem spēkiem no desmit deputātiem jeb balsīm, bija skaidrs, ka pie tāda balsu sadalījuma nav [politiskās partijas Nr.1] spēkos kaut ko mainīt. [Pers. G] uzskata, ka 2021. gada 1. jūlijā tika pieņemti divi prettiesiski lēmumi par abu vietnieku ievēlēšanu, ko [politiskā partija Nr.1] neatbalstīja, un norādīja, ka nedrīkst pieņemt prettiesiskus lēmumus, jo juridiski netika ievērots likums, uz ko norādīja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai (turpmāk - VARAM). VARAM lika atcelt lēmumu par abu vietnieku prettiesisku ievēlēšanu. Abi vietnieki ar balsojumu tika ievēlēti atpakaļ amatos. [Pers. G] ieskatā, nākamais pretlikumīgais jautājums, ko pieņēma koalīcija, bija Auces, Tērvetes un Dobeles pašvaldības policiju apvienošana, izveidojot jaunu pašvaldības policiju.

[Pers. G] liecināja, ka 2021. gada 4. oktobra ārkārtas domes sēdē [politiskās partijas Nr.1] deputāts [pers. I] nolasīja visus argumentus domes vadības demisijas pieprasīšanai. Visi deviņi [politiskās partijas Nr.1] deputāti parakstīja [pers. I] sagatavoto dokumentu par ārkārtas sēdi ar darba kārtību, kas sastāvēja no sešiem punktiem – atbrīvot priekšsēdētāju [pers. E], ievēlēt jaunu priekšsēdētāju, atbrīvot vietnieku [pers. A], ievēlēt jaunu vietnieku, atbrīvot otro vietnieku [pers. B] un ievēlēt jaunu otro vietnieku. Šis parakstītais dokuments – iesniegums, 2021. gada 1. oktobrī no rīta, tika nodots pašvaldības Klientu apkalpošanas centrā. Dobeles novada domes priekšsēdētājs noteica domes ārkārtas sēdes datumu 2021. gada 4. oktobrī. Šo sēdi apmeklēja visi deviņi [politiskās partijas Nr.1] deputāti, no koalīcijas nepiedalījās tikai viena deputāte. Aptuveni septembra sākumā Īles pagastā notikās [politiskās partijas Nr.1] Dobeles nodaļas biedru sapulce, kurā tika raksturota esošā situācija, kādā strādā Dobeles novada pašvaldība, un tajā tika pārrunāts jautājums, ka [politiskajai partijai Nr.1] jāpārņem vara Dobeles novada pašvaldībā.

[Pers. G] liecināja, ka līdz 2021. gada 1. jūlijam Saeimas deputāts [pers. R] piedāvāja [politiskajai partijai Nr.1] strādāt kopā ar [politiskās partijas Nr.2] deputātu [pers. M]. Aptuveni septembra vidū ar [pers. M] runāja [pers. V], lai strādātu kopā un lai [politiskā partija Nr.1] pārņemtu varu Dobeles novada pašvaldībā. Septembra priekšpēdējā nedēļā Lielo pilsētu asociācijā, Rīgā kopā satikās viņš ([pers. G]), [pers. V], [pers. M], [pers. R], [pers. I]. Šo tikšanos iniciēja [pers. V]. Tikšanās laikā tika runāts, ka Dobeles novada pašvaldības vadība netiek galā ar saviem pienākumiem. To sarunas laikā apliecināja arī [pers. M]. Sarunas laikā vienojās, ka [pers. M] pamet esošo koalīciju un atbalsta [politisko partiju Nr.1]. Sarunas laikā [pers. M] tika informēts, ka [politiskā partija Nr.1] vēlas izteikt neuzticību [pers. E] un veikt varas maiņu pašvaldībā, ierosinot ievēlēt par priekšsēdētāju [pers. I]. Sarunas laikā tika runāts, ka [pers. M] varētu ieņemt priekšsēdētāja vietnieka amatu, bet [pers. G] neatceras, kurš tieši to teica. Viņš ([pers. G]) ar [pers. I] apliecināja, ka balsotu par [pers. M] ievēlēšanu

vietnieka amatā, strādājot kopā. [Pers. G] skatījumā, politikā tā notiek, ka strādājot kopā, tiek sadalīti amati, kādi tiek ieņemti.

[Pers. G] liecināja, ka pirms 2021. gada 4. oktobra domes ārkārtas sēdes, ejot pa durvīm iekšā, aicinājis [pers. D] atbalstīt [pers. I], uz ko viņa atbildēja noraidoši. Viņš ([pers. G]) personīgi nav mēģinājis uzrunāt nevienu koalīcijas deputātu, lai pārietu ar savu balsi pie [politiskās partijas Nr.1], bet, viņaprāt, [politiskās partijas Nr.1] deputātiem par to sarunas bijušas, un tas politikā ir tikai normāli.

[Pers. G] liecināja, ka nevienam deputātam netika piedāvāts nekāds mantisks vai nemantisks labums par labvēlīga balsojuma veikšanu.

2021. gada 6. oktobrī liecinieks [pers. J] liecināja, ka sastāv [politiskajā partijā Nr.1]. 2021. gadā startēja Dobeles novada pašvaldības vēlēšanās no [politiskās partijas Nr.1] saraksta.

Liecināja, ka viņš nevienu nav aicinājis balsot par [politiskajai partijai Nr.1] labvēlīgu balsojumu 2021. gada 4. oktobrī notikušajā domes ārkārtas sēdē. Uzskata, ka deputātam ir brīva izvēlē balsot. [Pers. J] nav zināms, vai [politiskās partijas Nr.1] Dobeles nodaļas biedri piedāvāja [pers. M] kādu mantisku labumu par balsojumu, vai arī tā bija [pers. M] brīva izvēle. [Politiskajai partijai Nr.1] nepastāv tāda prakse, ka par partijai labvēlīgu balsojumu partija piesola vai dod kādu labumu, tajā skaitā – amatu, darba vietu u.c.

[Pers. J] liecināja, ka viņš nezina, vai [politiskā partija Nr.1] aicināja [pers. M] uz sarunām pēc pašvaldības vēlēšanām 2021. gadā. Viņš nezina, vai tika runāts par iespējamiem amatiem gadījumā, ja [pers. E] zaudētu priekšsēdētāja amatu un tiktu ievēlēts jauns priekšsēdētājs no [politiskās partijas Nr.1]. [Pers. J] nav zināms, vai [pers. M] pieprasīja Dobeles novada pašvaldības priekšsēdētāja vietnieka amatu vai viņam to piedāvāja. [Pers. J] uzskata, ka pieņemtā (normālā) prakse aicināt citas koalīcijas deputātus apvienoties, ir tikties ar katru partiju atsevišķi pie kopīga galda un veikt pārrunas, lai noskaidrotu partijas nostāju un iespēju veidot koalīciju. Viņam nav zināms fakts, ka par balsojumu un atbalstu tiktu piesolīts kāds konkrēts labums vai amats.

2021. gada 6. oktobrī liecinieks [pers. K] liecināja, ka ir Dobeles novada domes deputāts. Aptuveni septiņus gadus ir [politiskās partijas Nr.1] deputāts. Līdz 2021. gada 4. oktobra Dobeles novada domes ārkārtas sēdei bija opozīcijas deputāts ar pārējiem [politiskās partijas Nr.1] deputātiem.

Liecināja, ka ideja par ārkārtas sēdes sasaukšanu un [pers. E] nomaiņu iniciēja [pers. G]. [Pers. G] pirms domes ārkārtas sēdes viņam ([pers. K]) pateica, ka vajadzētu virzīt uz otru priekšsēdētāja vietnieka amatu to deputātu, kurš atbalstīs [politisko partiju Nr.1] balsojumā par [pers. E] uzticības zaudēšanu un [pers. I] ievēlēšanu par domes priekšsēdētāju.

Liecināja, ka viņš personīgi nevienam nav piedāvājis kādus labumus par [politiskajai partijai Nr.1] labvēlīgu balsojumu, tas ir, par neuzticības izteikšanu [pers. E] un par [pers. I] ievēlēšanu domes priekšsēdētāja amatā. Viņam ([pers. K]) tas ir nepieņemami. Tostarp, nezina vai kāds no [politiskās partijas Nr.1] biedriem ir kaut ko piedāvājis pārējiem deputātiem. No [pers. G] bija uzzinājis, ka uzreiz pēc pašvaldības vēlēšanām viņam ([pers. G]) zvanījis toreizējais partijas [politiskās partijas Nr.2] līderis vai pārstāvis [pers. R] un piedāvājis sadarbību, tas ir, desmito balsi, lai varētu izveidot koalīciju domē. Šī desmitā balss būtu Dobeles novada domes deputāta [pers. M] balss. Tomēr [politiskā partija Nr.1] vēlēās stabilu koalīciju un likās, ka ar desmit balsīm nebūs stipra koalīcija. Tāpēc [pers. G] atteicās no [pers. R] piedāvājuma, un visi pārējie [politiskās partijas Nr.1] deputāti atbalstīja [pers. G] šajā lēmumā.

[Pers. K] liecināja, ka viņam nav zināms, vai [politiskās partijas Nr.1] pārstāvis [pers. V] ir aicinājis uz sarunām kādu no Dobeles novada pašvaldības deputātiem. Viņš ([pers. K]) nezina, kāpēc [pers. M] atbalstīja [politisko partiju Nr.1] domes ārkārtas sēdes balsojumā, bet pieļauj iespēju, ka [pers. M] bija grūti sastrādāties ar deputātiem koalīcijā. Uzskata, ka [pers. M] atbalsts bija saistīts ar pēc vēlēšanām [pers. G] piedāvāto [pers. R] atbalstu, bet konkrēti nevar to apgalvot. Viņaprāt, [politiskā partija Nr.1] nemēģināja pārvilināt pie sevis citu partiju

biedrus un, cik viņam ir zināms, neaicināja citus koalīcijas deputātus apvienoties, kad jau ir izveidota koalīcija un opozīcija.

2021. gada 6. oktobrī lieciniece [pers. O] liecināja, ka Dobeles novada pašvaldības vēlēšanās startēja no [politiskās partijas Nr.1] saraksta, bet [politiskajā partijā Nr.1] nesastāv. Viņa ir Dobeles novada domes deputāte no 2021. gada septembra, kad [pers. P] nolika deputāta pilnvaras.

Liecināja, ka ārkārtas domes sēdes laikā, kad [pers. M] nobalsoja par labu [politiskajai partijai Nr.1], bija skaidrs, ka viņu izvirzīs par domes priekšsēdētāja otro vietnieku. Viņai ([pers. O]) bija skaidrs, ka pretī [pers. M] būs kaut kas jādod kā labu sadarbības modeli.

Liecināja, ka viņai nekas nav zināms par to, vai kādam tika piedāvāts materiāls vai cita rakstura labums par labvēlīgu balsojumu [politiskās partijas Nr.1] labā 2021. gada 4. oktobra ārkārtas domes sēdē. Viņai nekas nav zināms par sarunām ar [pers. M] pirms domes ārkārtas sēdes un vai [pers. M] tika piedāvāts amats par balsošanu [politiskās partijas Nr.1] labā.

2021. gada 6. oktobrī lieciniece [pers. L] liecināja, ka aptuveni astoņus gadus ir [politiskā partijā Nr.1]. Liecināja, ka [politiskajā partijā Nr.1] pirms domes ārkārtas sēdes 2021. gada 4. oktobrī netika apspriesta iespēja piesaistīt balsojumam citu partiju deputātus. Uzskata, ka par [politiskajai partijai Nr.1] labvēlīgu balsojumu deputātiem netika piedāvāts mantisks/nemantisks labums. [Pers. L] nav zināms, vai [politiskā partija Nr.1] aicināja [pers. M] uz sarunām un vai [pers. M] pieprasīja, vai viņam tika piedāvāts priekšsēdētāja vietnieka amats.

2021. gada 6. oktobrī lieciniece [pers. N] liecināja, ka aptuveni piecus gadus ir [politiskās partijas Nr.1] deputāte. No 2021. gada 1. jūlija ir Dobeles novada domes deputāte. Līdz 2021. gada 4. oktobrim Dobeles novada pašvaldībā bija kā opozīcijas deputāte. 2021. gada 4. oktobra domes ārkārtas sēdi iniciēja visi opozīcijas deputāti. Šo jautājumu virzīja [pers. I] un [pers. G]. Uz domes ārkārtas sēdi tika sagatavots iesniegums, kuru sagatavoja [pers. I] un vēlāk visi opozīcijas deputāti parakstīja šo iesniegumu. Iepriekšējā dienā pirms domes ārkārtas sēdes [politiskā partija Nr.1] sasauca sapulci un tika pārrunāts jautājums saistībā par uzticības zaudēšanu [pers. E]. [Politiskajai partijai Nr.1] balsojumā pievienojās [pers. M]. Viņai ([pers. N]) nekas nebija zināms par to, kura persona un kādā veidā sazinājās ar [pers. M], lai aicinātu viņu uz pārrunām ar [politiskās partijas Nr.1] biedriem, un kādā veidā [pers. M] sazinājās, atsaucoties uz [politiskās partijas Nr.1] aicinājumu. [Pers. M] nepiedalījās sapulcē, kurā [politiskā partija Nr.1] vienojās par jautājumu par uzticības zaudēšanu [pers. E]. Viņas rīcībā nav informācija par to, ka [politiskā partija Nr.1] kādam piedāvātu kaut ko (materiālus/nemateriālus labumus) par labvēlīgu balsojumu. [Politiskās partijas Nr.1] sapulcē tika runāts par iespējamiem amatiem, gadījumā, ja [pers. E] zaudētu priekšsēdētāja amatu un tiktu ievēlēts jauns priekšsēdētājs no [politiskās partijas Nr.1], proti, no [politiskās partijas Nr.1] par priekšsēdētāju izvirzītu [pers. I], ja otrs vietnieks zaudētu amatu, tad tiktu ievēlēts [pers. C], ja trešais vietnieks zaudētu amatu, tad tiktu ievēlēts [pers. M]. Viņasprāt, normāla pieņemtā prakse, aicinot citas koalīcijas deputātus apvienoties, ir tāda, ka partijas iekšienē tiek virzīti līderi, kuri veiks sarunas ar citiem deputātiem. Tālāk šie līderi veic sarunas ar citām partijām. Pēc sarunām šīs partijas izvirzītais līderis pastāsta, par ko ir vienojušies. Tālāk deputāti vai nu vienojas, ka būs koalīcijā, vai nu nevienojas. Viņai nekas nav zināms par to, vai [pers. V] ir aicinājis uz pārrunām kādu citu partiju deputātus no ievēlētajiem Dobeles novada domes deputātiem.

2021. gada 6. oktobrī lieciniece [pers. H] liecināja, ka ir [politiskās partijas Nr.1] biedre. [Politiskā partija Nr.1] uzrunāja [pers. M], dodot iespēju darboties novadā, izstāstot [politiskās partijas Nr.1] skatījumu. Tika uzrunāti arī citi deputāti, bet viņi palika lojāli savām partijām.

Viņas pašvaldības deputātes praksē no [politiskās partijas Nr.1] puses netika piedāvāts kāds amats vai cita veida mantiski labumi. Viņai nav zināms, kuri [politiskās partijas Nr.1] deputāti sazinājās un uzrunāja [pers. M], tajā skaitā, kad un kādā veidā tika panākta

vienošanās starp [politisko partiju Nr.1] un [pers. M] par vienotu balsojumu. Uzskata, ka tā ir normāla prakse uzrunāt citus deputātus apvienoties.

2021. gada 6. oktobrī liecinieks [pers. C] liecināja, ka ir [politiskās partijas Nr.1] biedrs. Sarunas par politisko spēku piesaisti, lai panāktu labvēlīgu balsojumu par uzticības zaudēšanu [pers. E], [pers. A] un [pers. B], uzņēmās [pers. G] un [pers. I]. Kādā veidā, kā un kad notika sarunas ar citiem politiskajiem spēkiem un ar kuriem, [pers. C] nav zināms.

Pirms 2021. gada 4. oktobra domes ārkārtas sēdes notika [politiskās partijas Nr.1] deputātu sanāksme, kuras laikā [pers. G] informēja [politiskās partijas Nr.1] deputātus, ka [pers. M] ir gatavs balsot par [politiskās partijas Nr.1] ierosinājumu (domes priekšsēdētāja un vietnieku atcelšanu), minot, ka [pers. M] nepieciešams domes priekšsēdētāja vietnieka amats, kas [pers. M] par to tika apsolīts. [Pers. C] nav zināms, kurš no [politiskās partijas Nr.1] deputātiem veica sarunas ar [pers. M] par šiem apstākļiem, kādā veidā un kad tās notika, bet pieļauj, ka vai nu [pers. G], vai [pers. I] veica šīs sarunas.

Nekādi mantiski vai nemantiski labumi par labvēlīgu balsojumu nevienam netika piedāvāti un tas nekad netika iepriekš darīts. [Pers. C] nezina, vai [politiskās partijas Nr.1] pārstāvis [pers. V] aicināja uz sarunām citu partiju Dobeles novada deputātus.

[Pers. C] ir dzirdējis, ka [pers. M] ar [pers. V] bijušas sarunas 2021. gada septembra mēnesī, bet viņam nav zināms, par ko tika runāts. Uzskata, ka tā ir normāla prakse aicināt citas koalīcijas deputātus apvienoties notiekot sarunu ceļā.

2021. gada 6. oktobrī liecinieks [pers. B] liecināja, ka pārstāv [politisko partiju Nr.5], kas vēlāk mainīja nosaukumu uz [politiskā partija Nr.5]. Viņš bija pārsteigts par 2021. gada 4. oktobrī notikušo domes ārkārtas sēdē, jo nebija nekādas indikācijas, ka varētu būt balsojums par neuzticības izteikšanu priekšsēdētājiem un tā vietniekiem. [Pers. B] nav zināms, kāpēc [pers. M] balsoja “par” uzticības zaudēšanu Dobeles novada pašvaldības priekšsēdētājam [pers. E]. Uzskata, ka tā nav normāla prakse, ka koalīcijas deputāts balso pretēji koalīcijas deklarācijai. Var būt situācijas, kad koalīcijas deputāts nevēlās balsot par konkrētu jautājumu vai atturas no balsošanas.

Pēc [pers. B] domām, mantiska/ nemantiska labuma piedāvāšana par balsi konkrētajā balsojumā pilnībā nav pieļaujama. Tostarp, uzskata, ka labuma piedāvāšana par partijai labvēlīga balsojuma veikšanu domes sēdēs nav normāla prakse.

2021. gada 6. oktobrī liecinieks [pers. S] liecināja, ka ir [politiskās partijas Nr.4] biedrs. Viņam nav zināmi iemesli, kādēļ [pers. M] balsoja “par” uzticības zaudēšanu Dobeles novada pašvaldības priekšsēdētājam [pers. E]. Norāda, ka tā nav ierasta prakse, kad koalīcijas deputāts balso pretēji koalīcijas deklarācijai.

2021. gada 4. oktobrī pirms ārkārtas domes sēdes pie viņa ([pers. S]) un [pers. F] bija pienācis [pers. I], kurš viņiem pateicis šādu frāzi: “*Atbalsts tiks novērtēts turpmākajā sadarbībā*”. [Pers. S] uzskata, ka nav pieļaujama mantiska vai nemantiska labuma piedāvāšana par balsi un par partijai labvēlīga balsojuma veikšanu domes sēdes balsojumos.

2021. gada 6. oktobrī lieciniece [pers. D] liecināja, ka sastāv [politiskajā partijā Nr.5]. Viņai nav zināms, kāpēc [pers. M] nobalsoja “par” uzticības zaudēšanu [pers. E]. Bija retas reizes, kad koalīcijas deputāts balso pretēji koalīcijas deklarācijai, bet parasti tā nenotiek.

Liecināja, ka [pers. I] bija viņu uzrunājis, lai viņa balsotu “par” uzticības zaudēšanu [pers. E], bet viņa atteicās. Uzskata, ka mantiska/nemantiska labuma piedāvāšana nav pieļaujama, savukārt, amata piedāvājums ir pieļaujams.

2021. gada 6. oktobrī liecinieks [pers. A] liecināja, ka ir biedrs [politiskajā partijā Nr.4]. Viņam nav zināmi iemesli, kādēļ [pers. M] balsoja “par” [pers. E] atcelšanu no amata. Norādīja, ka balsot pretēji koalīcijas viedoklim nav ierasta prakse, it sevišķi, balsot par priekšsēdētāja atcelšanu no amata. [Pers. A] uzskata, ka mantiska vai nemantiska labuma, tajā skaitā amata, piedāvāšana par balsi konkrētajā gadījumā nav pieļaujama.

2021. gada 6. oktobrī liecinieks [pers. Z] liecināja, ka 2021. gada jūnijā viņu ievēlēja par Dobeles novada domes deputātu no [politiskās partijas Nr.3] saraksta. Viņš ir šīs partijas atbalstītājs.

[Pers. Ž] liecināja, ka deputāta [pers. M] lēmums 2021. gada 4. oktobra domes ārkārtas sēdē bija ļoti negaidīts. Tā nav ierasta prakse balsot pretēji koalīcijas lēmumiem. Uzskata, ka jebkura labuma piedāvāšana par balsi jebkurā balsojumā ir nosodāma.

2021. gada 6. oktobrī lieciniece [pers. F] liecināja, ka ir [politiskās partijas Nr.3] partijas atbalstītāja. 2021. gada 4. oktobra Dobeles novada pašvaldības ārkārtas sēdē, [pers. M] negaidīti pārgāja [politiskās partijas Nr.1] pusē. Tā bija pirmā reize, kad kāds no deputātiem balsoja pret noslēgto koalīcijas deklarāciju. [Pers. F] ir pārliecināta, ka [pers. M] ir “uzpirkts”. Uzskata, ka mantiska vai jebkura darbība saistībā ar amatiem nav pieļaujama.

2021. gada 6. oktobrī liecinieks [pers. Z] liecināja, ka ir [politiskās partijas Nr.3] partijas atbalstītājs. [Pers. Z] nezina, kāpēc [pers. M] balsoja “par” priekšsēdētāja un viņa vietnieku demisiju. Līdz šim nebija tādu gadījumu, ka koalīcijas deputāts nobalso pretēji koalīcijas deklarācijai. Uzskata, ka labuma piedāvāšana par balsi nav pieļaujama.

Par politiskajiem un politisko partiju koalīcijas veidošanas procesiem, amatu sadali un piedāvāšanu pašvaldībās šajā kriminālprocesā nopratināti politologi [pers. Ā] un [pers. Č].

2021. gada 19. oktobrī lieciniece [pers. Ā] uz jautājumu, vai pastāv jebkādi politisko partiju koalīciju veidošanas noteikumi parlamentā vai pašvaldībās, liecināja, ka pastāv tikai tradīcijas, kas turklāt dažādās pašvaldībās var atšķirties, un ne vienmēr tās tiek ievērotas. Parasti koalīcijas veidošanas process ir slēgts, partijas tiek savā starpā, sadala atbildības jomas, nolemj, kuras partijas būs par ko atbildīgas. Šis process nav nekādi reglamentēts. Nepastāv arī starptautiskie un nacionālie standarti par koalīcijas veidošanas procesu un par to, kā vienojas par amatu sadali koalīcijā, un, par koalīcijas gāšanas procesu.

Attiecībā par jautājumu, vai amatu piedāvāšana ir “pieņemama”/“vispārpieņemta” daļa/elements no politisko koalīciju veidošanas procesa, [pers. Ā] liecināja, ka jā. Pēc teorijas jābūt tā, ka pirmajā kārtā jābūt atrisinātiem jautājumiem par veicamajiem darbiem un tikai tad notiek amatu sadalījums, bet praksē bieži notiek pretēji, no sākuma tiek sadalīti amati un tikai tad tiek runāts par kopējiem veicamajiem darbiem.

Par jautājumu, vai ir pieļaujami/vispārpieņemts piedāvāt pašvaldības deputātam amatu (pašvaldības pārvaldē), lai pārliecinātu viņu balsot noteiktā veidā, piemēram, par noteiktu personu ievēlēšanu amatā vai atcelšanu no amata, [pers. Ā] uzskata, ka ir svarīgi nošķirt pārvaldes amatus no politiskajiem amatiem. Šis nošķirums balstās Valsts pārvaldes iekārtas likumā. Pārvaldes amatu pamatā ir profesionalitātes kritērijs, bet politisko amatu pamatā ir politiskās uzticēšanās kritērijs. Politisko amatu ieņēmēji savu amatu zaudē tad, kad tiek izveidota jauna koalīcija, bet pārvaldes amatpersonas savus amatus saglabā neatkarīgi no velēšanu vai koalīcijas veidošanas rezultāta. Līdz ar to pārvaldes amats nevar būt piesolīts kā atlīdzība par politisko lēmumu, piemēram, balsošanu. Pašvaldībās tie (pārvaldes amati) varētu būt izpilddirektora vai iestādes vadītāja amats, pašvaldības departamenta vadītājs. Pašvaldības priekšsēdētāja vietnieka amats ir politisks amats. Politiskie amati ir pašvaldības priekšsēdētājs, vicemērs, domes komitejas vadītājs, pašvaldības priekšsēdētāja vai viņa vietnieka padomnieka amati.

Jautājumā, vai pašvaldības ietvaros kopīgs balsojums par domes priekšsēdētāja ievēlēšanu vienlaicīgi nozīmē arī (faktiskas) koalīcijas izveidošanu turpmākai kopējai sadarbībai, pie nosacījuma, ka kopīgi balso vismaz divas partijas, kas veido vairākumu pašvaldības domē, [pers. Ā] liecināja, ka balsojums apliecina iepriekšējo vienošanos.

Par to, kāda ir koalīcijas līguma slēgšanas jēga un kādu jautājumu noregulējumu tajā parasti ietver, [pers. Ā] liecināja, ka koalīcijas līguma jēga ir atrisināt biežāk sastopamās problēmsituācijas koalīcijas darbā. Piemēram, koalīcijas līgumā tiek atrunāti jautājumi par iespēju balsot kopā ar opozīciju (piemēram, cik ilgu laiku iepriekš ir jāinformē koalīcijas partneri, vai arī par kādiem jautājumiem nedrīkst balsot kopā ar opozīciju). Koalīcijas līgums ir politisks dokuments. Pašvaldību koalīcijas līgumi parasti nav publiski pieejami. Ja tiek pārkāpts koalīcijas līgums, tad parasti koalīcija izjūk.

Jautājumā par to, vai politiskās partijas augstākajai vadībai, kas nav pašvaldības deputāti, ir pieļaujami iesaistīties pašvaldības domes koalīcijas veidošanas procesā, un vai tā ir uzskatāma par iejaukšanos pašvaldības deputātu kompetencē, [pers. Ā] liecināja, ka parasti pašvaldības deputāti neiesaista partijas vadību savas vietējās pašvaldības koalīcijas veidošanā, jo tas nav nepieciešams. Taču mēdz gadīties, ka pašvaldības deputātiem savstarpēji ir sliktas attiecības vai arī tie saskata kādu citu iemeslu, kādēļ pieaicināt partijas vadību iesaistīties šajā procesā. Tas notiek tādēļ, ka partijas vadībai ir plašāks kontaktu un ietekmes loks nekā pašvaldības līmeņa deputātiem. Partijas vadības iesaiste pašvaldības koalīcijas veidošanā ir netipiska, bet normāla prakse, ļoti atkarīgs no tā, kādas ietekmes līdzekļus izmanto. Ja tiek piedāvāta nauda, vai tiek apsolīts uzvarēt kādā iepirkumā (konkursā), tad tas nav pieļaujams. Dažkārt, politiskās partijas augstākā vadība iesaistās pašvaldības domes koalīcijas veidošanā, pašvaldības deputātiem par to nezinot. Tā ir ētiski problemātiska rīcība, bet nav nelikumīga.

Savukārt jautājumā, vai ir pieļaujams, ka pārrunās par koalīcijas veidošanu pašvaldības domē iesaistās personas, kas nepārstāv nevienu no iespējamās koalīcijas partijām, [pers. Ā] uzskata, ka partijas pašas izvēlas savus sarunu vedējus koalīcijas veidošanas procesā, tie var būt arī cilvēki, kuri nav attiecīgajās partijās. Dažkārt, šajās sarunās iesaistās arī partiju *pelēkie kardināli* – cilvēki, kuriem ir īpaši daudz politiskās ietekmes sviru un autoritātes partijas vadības acīs. Pastāv risks, ka tā saucamo *pelēku kardinālu* iesaiste koalīcijas veidošanas procesā var būt ētiski un tiesiski problemātiska, tad ja starp viņu izmantotajām ietekmes svirām ir kādi publiski neredzami labumi (nepienācīgi labumi, amats privātā sektorā, uzvara kādā konkursā) vai draudi.

2021.gada 22.oktobrī liecinieks [pers. Č] attiecībā par to, vai pastāv jebkādi politisko partiju koalīciju veidošanas noteikumi parlamentā vai pašvaldībās, liecināja, ka normatīvajos aktos nav tāda jēdziena kā koalīcija. Bet neskatoties uz to, koalīciju veidošana ir sena un gandrīz vispārpieņemta prakse un tradīcija parlamentārajā sistēmā. Pašvaldībās pastāv koalīciju veidošanas prakse. Ir arī starptautiskie dokumenti, piemēram, Eiropas Padomes Venēcijas padomes rekomendācijas par attiecībām starp valdošo koalīciju un opozīciju parlamentā.

[Pers. Č] uzskata, ka amatu piedāvāšana ir pieņemama daļa no politisko koalīciju veidošanas procesa, ja vien tāda piedāvājuma izpilde neietver kaut kādu noteikumu pārkāpšanu. Koalīciju veidošanas process gandrīz nekad nenotiek bez kaut kādas vienošanās par to, kuros politiskajos amatos būs kurš cilvēks. Piemēram, pašvaldībā starp deputātiem, kuri ievēlēti no dažādiem partiju sarakstiem, nevarētu sagaidīt visaptverošu vienošanos par sadarbību jeb koalīciju, ja tā neietvertu vienošanos par to, kurš cilvēks tiks ievēlēts domes priekšsēdētāja amatā. Saskaņā ar likumu pašvaldībā domes priekšsēdētājs un tā vietnieks var būt tikai domes deputāts. Koalīcijas veidošanas ietvaros šie politiskie vadošie amati ir jāpiedāvā, ja vien kandidāts pats šo amatu sev nepieprasa. [Pers. Č] skatījumā, nebūtu pareiza tādu amatu piedāvāšana, kur iecelšanai ir paredzēta kāda juridiski nepolitiska procedūra, kā piemēram, pašvaldības amats paredzēts konkursa atlases kārtībā vai balstoties uz objektīviem profesionālās kvalifikācijas kritērijiem.

Attiecība par to, vai pašvaldības ietvaros kopīgs balsojums par domes priekšsēdētāja ievēlēšanu vienlaicīgi nozīmē arī (faktiskas) koalīcijas izveidošanu turpmākai kopējai sadarbībai, pie nosacījuma, ka kopīgi balso vismaz divas partijas, kas veido vairākumu pašvaldības domē, [pers. Č] liecināja, ka bieži jā, bet ne obligāti. Partijas var arī vienoties par domes priekšsēdētāja ievēlēšanu un to izdarīt vienkārši tādēļ, ka saskaņā ar likumu “Par pašvaldībām” viņiem tas ir jāizdara, bet citos jautājumos palikt pilnīgi atšķirīgās politiskajās nostājās.

Saistībā ar koalīcijas līguma saturu un nozīmi [pers. Č] liecināja, ka koalīcijas līgumā var aprakstīt politiskos principus, uz kuru pamata vienošanās notikusi, un arī kārtību, kādā politisko koalīciju veidojošie politiskie spēki sadarbojas noteiktu jautājumu risināšanā. Tā jēga ir sakārtot politisko koalīciju veidojošo grupu attiecības.

Uz jautājumu, vai ir pieļaujami politiskās partijas augstākajai vadībai, kas nav pašvaldības deputāti, iesaistīties pašvaldības domes koalīcijas veidošanas procesā un vai tā ir uzskatāma par iejaukšanos pašvaldības deputātu kompetencē, [pers. Č] liecināja, ka politiskās partijas augstākā vadība noteikti var iesaistīties koalīcijas veidošanas procesā, ja koalīcijas veidotāji pašvaldībā ir gatavi sadarboties. Pašvaldības deputāts ir ne tikai individuāli amatpersona, bet arī politiķis, kas ir ievēlēts amatā kā sava vēlēšanu saraksta vai savas politiskās partijas pārstāvis. Līdz ar to, konsultācija un saruna starp deputātu un jebkuru citu viņa partijas biedru dažkārt ir pat vēlamas, bet tiktāl, kamēr netiek pārkāpti kādi deputāta statusam piederīgi pienākumi un tiesības. Kamēr ietekme nav prettiesiska, tīkmēr nav runas par nepieļaujamu iejaukšanos.

Attiecībā par to, vai ir pieļaujams, ka pārrunās par koalīcijas veidošanu pašvaldības domē iesaistās personas, kas nepārstāv nevienu no iespējamās koalīcijas partijām, [pers. Č] uzskata, ka var iesaistīties, ciktāl viņu iesaistīšanās neietver likumu pārkāpumu.

2021. gada 23. oktobrī Birojā saņemta [pers. Č] papildu liecība kriminālprocesā. Papildu liecībā [pers. Č] norādīja, ka vienošanās par koalīcijas veidošanu pašvaldībā bieži ietver arī vienošanos par to, kuras personas tiks ieceltas konkrētos amatos. Deputāti parasti piekrīt atbalstīt koalīciju ar nosacījumu, ka arī vienošanās partneri ievēros savas apņemšanās koalīcijas veidošanā, tai skaitā apņemšanās balsot par konkrēta deputāta ievēlēšanu, piemēram, domes priekšsēdētāja vai domes priekšsēdētāja vietnieka amatā. Līdz ar to piedāvājumi deputātam ieņemt noteiktu politisku amatu pašvaldībā nereti ir daļa no potenciālo koalīcijas partneru sniegtajiem stimuliem, lai deputāts jautājumos, kas skar veidojamo koalīciju, tajā skaitā par iecelšanu amatos balsotu noteiktā veidā.

Lai šādu praksi atzītu ne tikai par vispārpieņemtu, bet arī pieļaujamu, svarīgi, lai piedāvātais amats nebūtu uzskatāms par nepienācīgu labumu. Atbilstoši likumam "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" interešu konflikta ierobežojumi (11. pants) neattiecas uz pašvaldības domes deputātiem gadījumos, kad tie piedalās politisko lēmumu pieņemšanā vai lēmuma pieņemšanā par sevis iecelšanu, ievēlēšanu vai apstiprināšanu amatā. Līdz ar to interešu konflikta regulējuma kontekstā pašvaldības deputātam ir tiesības balsot par personu ievēlēšanu amatā arī tad, ja viņš sagaida, ka attiecīgā balsojuma rezultātā citi deputāti atbalstīs arī viņa paša ievēlēšanu kādā konkrētā amatā.

[Pers. Č] uzskata, ka ievēlēšanai konkrētā amatā nevajadzētu būt valsts amatpersonas vienīgajai motivācijai lēmuma pieņemšanā. Saskaņā ar likumu valsts amatpersonas darbībai jānorisinās sabiedrības interesēs. Sabiedrības intereses ir samērā plaši interpretējams jēdziens, un pašvaldības deputāta gadījumā tās var būt noteiktu politisku principu vai mērķu īstenošana iedzīvotāju interesēs, iespējas izpildīt vēlētajiem dotos priekšvēlēšanu solījumus, pilnvērtīga pašvaldības funkciju īstenošana u.tml. No šī ir secināms, ka ir pieļaujami un leģitīmi piedāvāt pašvaldības deputātam konkrētu amatu, lai pārliecinātu viņu balsot noteiktā veidā, ja šis piedāvājums tiek saistīts arī ar noteiktām iespējam piedāvājuma saņēmējam īstenot sabiedrības intereses. Savukārt, ja amata piedāvājums tiek formulēts kā ekskluzīvi personisks labums (personiskais statuss, atalgojums, ar amatu saistītas privilēģijas u.tml.), nepiedāvājot argumentāciju, skaidrojumu, pamatojumu vai tml., kādā ziņā šis amata piedāvājums ir sabiedrības interesēs, piedāvātais amats varētu tikt uzlūkots kā nepienācīgs labums.

Motīvu daļa

Vērtējot kriminālprocesā iegūtos un šajā lēmumā minētos pierādījumus, secināms turpmāk norādītais.

[Pers. V] un [pers. R] darbības, piedāvājot [pers. M] amatu par noteikta veida balsojumu, pirmšķietami ir sodāmas saskaņā ar Krimināllikuma 323. panta otro daļu.

Krimināllietā noskaidrots, ka 2021. gada 9. septembrī 13. Saeimas deputāti [pers. V] ([politiskā partija Nr.1]) un [pers. R] ([politiskā partija Nr.6], iepriekš – [politiskā partija Nr.2]), nolūkā nodrošināt esošā Dobeles novada domes priekšsēdētāja un viņa vietnieku

atcelšanu no amatiem, un nodrošināt minētos amatus [politiskās partijas Nr.1] pārstāvjiem, piedāvāja valsts amatpersonai - Dobeles novada domes deputātam [pers. M] ([politiskā partija Nr.2]), izmantojot pašvaldības deputāta tiesības, domes sēdē nobalsot par esošā domes priekšsēdētāja atbrīvošanu no amata un nobalsot par [politiskās partijas Nr.1] izvirzītā kandidāta ievēlēšanu domes priekšsēdētāja amatā. Savukārt [pers. M] tika piedāvāts ieņemt Dobeles novada domes priekšsēdētāja vietnieka amatu.

Šādi izmeklējamā nodarījuma apstākļi atbilst trijiem kukuļdošanas noziedzīgā nodarījuma elementiem – objektīvā puse, subjekts un subjektīvā puse. Ceturtais noziedzīga nodarījuma sastāva elements ir noziedzīga nodarījuma objekts. Tiesību doktrīnā pausts viedoklis, ka ar noziedzīgu nodarījumu apdraudētās intereses krimināltiesiskā nozīmē ir noziedzīga nodarījuma objekts (*Krastiņš U. Noziedzīgs nodarījums. – Rīga, Tiesu namu aģentūra, 2000, 33. lpp.*). Kukuļņemšanas noziedzīgā nodarījuma objekts ir valsts un pašvaldību institūciju, valsts dienestu normāla darbība (*Turpat, 590., 601. lpp.*). Kukuļdošanas noziedzīgā nodarījuma objekta pazīme ir kukulis jeb kukuļošana priekšmets, proti, mantisks vai citāda rakstura labums, kas valsts amatpersonai tiek dots, piedāvāts vai apsolīts kā nepienācīgs labums.

Lai nodarījumu klasificētu kā noziedzīgu, ir jākonstatē pilnīga atbilstība starp nodarījuma faktiskajām pazīmēm un Krimināllikuma normā paredzētā konkrētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm (*Krastiņš U. Noziedzīgs nodarījums. – Rīga, Tiesu namu aģentūra, 2000, 26. lpp.*). Tāpat pirmstiesas izmeklēšanā ir jānoskaidro, vai [pers. M] piedāvātais Dobeles novada domes priekšsēdētāja vietnieka amats šajā krimināllietā konstatētajos nodarījuma faktiskajos apstākļos ir vērtējams kā kukuļošana priekšmets, un secīgi – vai tā piedāvājums par noteikta veida balsojumu apdraudēja Dobeles novada domes normālu darbību.

No krimināllietā iegūtajiem nepublicētiem sarunu ierakstiem, liecinieku [pers. I] un [pers. G] liecībām secināms, ka [pers. M] izteiktais amata piedāvājums saistīts ar [politiskās partijas Nr.1] vēlēšanos pārņemt varu Dobeles novada domē, tas ir, izveidot jaunu valdošo koalīciju, kurai būtu novada domes deputātu vairākuma atbalsts.

Turklāt novada domes priekšsēdētāja vietnieka amats [pers. M] tika piedāvāts ne vien kā līdzeklis personiskā labuma gūšanai novada priekšsēdētāja vietniekam noteiktās algas apmērā, bet arī kā iespēja faktiski realizēt piedāvātā amata pilnvaras visā novada domes sasaukuma laikā. Šo secinājumu apstiprina 2021. gada 27. septembra sarunas laikā [pers. V] teiktais [pers. M]:

[...] “Viņš jau tur nebūs. Atceries, tev jau būs tur ar citu jāstrādā” [...]

[...] “Dobelē būs neizbēgami, priekšā būs jāsaprot – ir reorganizācija. Reorganizācija dēļ tā, ka ir pašvaldības jāapvieno. Tev būs jādomā visas, darba tiesiskās attiecības ar visiem. Tu nevari atstāt trīs izpilddirektorus. Tev viens paliek.” [...]

[Pers. V] lietotie jēdzieni – “tev būs jādomā”; “kā jūs strādājat”; “tev būs ar citu jāstrādā” apstiprina, ka [pers. M] amats piedāvāts nevis tikai kā personisks labums par vienu balsojumu, bet kā stimulē apvienoties jaunā koalīcijā ar [politisko partiju Nr.1] un plašākā mērā realizēt novada domē ievēlētas amatpersonas pilnvaras.

No minētās sarunas arī izriet, ka [pers. M] tika piedāvāta ilgstoša sadarbība līdz novada domes pilnvaru termiņa beigām. Par [pers. M] garantijām, ka viņš netiks “izmests” no koalīcijas, liecina 2021. gada 27. septembra sarunas laikā [pers. V] teiktais:

[...] “Šī lieta būs tā, kas viņiem (domāti deputāti, kas Dobeles novada domē ievēlēti no [politiskās partijas Nr.1] saraksta) būs jāizdara visus četrus gadus, tā kā, nu, jānotur. Viss, viss pārējais, ko viņi tur dara, kā jūs strādājat – man ir absolūti. Tā būs vienīgā lieta, ko es viņiem prasīšu, lai ir izdarīta.” [...]

Līdz ar to pastāv pamats secinājumam, ka [pers. M] izteiktais piedāvājums bija daļa no jaunas iespējamās politiskās koalīcijas veidošanas procesa, kam raksturīga gan vienošanās par kopīgu sadarbību, gan vienošanās par politisko amatu sadali.

Secinājumu par iespējamās jaunās koalīcijas veidošanu apstiprina arī [pers. Ā] un [pers. Č] liecības, ka apstiprinājums politiskās koalīcijas izveidošanai var būt koalīciju veidojošo politisko partiju faktiskā kopīgā rīcība, piemēram, kopīgi balsojumi, tajā skaitā par amatu sadali. Papildu apstiprinājums faktiskās koalīcijas izveidošanai ir kopīgs nodoms vairāk vai mazāk ilgstošai sadarbībai starp koalīciju izveidojušām politiskām partijām. Šāds nodoms apstiprina, ka politiskais amats tiek piedāvāts nevis par vienu balsojumu vai dažiem saistītiem balsojumiem (piemēram, par esošā domes priekšsēdētāja atcelšanu; par jauna domes priekšsēdētāja ievēlēšanu u.tml.), bet amats tiek piedāvāts kā stimuls koalīcijas izveidošanai un arī kā nodrošinājums, ka koalīcija varēs pastāvēt iespējami ilgāku laiku.

Iepriekš minētos secinājumus negroza tas, ka [pers. M] subjektīvi amata piedāvājumu uzskatīja par nepieņemamu, jo secinājumu par nodarījuma juridisko novērtējumu jāpamato ar pierādījumiem (ziņām par faktiem), nevis ar liecinošās personas viedokli. Judikatūrā atzīts, ka par pierādījumiem atzīstamas likumā paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, nevis liecinošās personas sniegtais šo ziņu vērtējums (*Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2018. gada 22. augusta lēmums lietā Nr. SKK-297/2018*).

Šajā kriminālprocesā bija būtiski noskaidrot, vai politiskās koalīcijas veidošanas procesu kopumā, un konkrēti, koalīcijas veidošanas procesu novada domē regulē jebkādi tiesību akti.

Par pamatotām atzīstamas [pers. Ā] un [pers. Č] sniegtās liecības, ka politiskās koalīcijas veidošanas procesu un ar to saistīto politisko amatu piedāvāšanas procesu nereglamentē neviens saistošs nacionālais vai starptautiskais tiesību akts.

Turklāt [pers. Č] norādīja, ka normatīvajos aktos nav tāda jēdziena kā koalīcija. Pašvaldībās pastāv koalīciju veidošanas prakse. Ir arī starptautiskie dokumenti, piemēram, Eiropas padomes Venēcijas padomes rekomendācijas par attiecībām starp valdošo koalīciju un opozīciju parlamentā.

Pārbaudot [pers. Č] norādīto avotu (pieejams [CDL-AD\(2019\)015 \(coe.int\)](https://www.coe.int/t/treaties/CDL-AD(2019)015)), konstatēts, ka tam ir rekomendējošs raksturs, turklāt tajā nav ietvertas rekomendācijas par veidiem, kādā opozīcijā esoša politiskā partija var pārlicināt pozīcijas politiķus apvienoties kopīgam balsojumam vai pat jaunas koalīcijas izveidošanai.

Ņemot vērā minēto, kritēriji [pers. M] izteiktā piedāvājuma juridiskajam novērtējumam meklējami citos normatīvajos aktos, kas, cita starpā, var būt netieši attiecināmi arī uz politiskās koalīcijas veidošanas procesu.

Vērtējot, vai novada domes priekšsēdētāja vietnieka amata piedāvājums par noteikta veida balsojumu novada domes sēdē ir pieļaujams, secināms, ka piedāvājumi deputātam ieņemt noteiktu politisku amatu pašvaldībā nereti ir daļa no potenciālo koalīcijas partneru sniegtajiem stimuliem, lai deputāts jautājumos, kas skar veidjamo koalīciju, tai skaitā, ievēlēšanu amatos, balsotu noteiktā veidā. Lai šādu praksi atzītu par pieļaujamu, svarīgi, lai piedāvātais amats nebūtu uzskatāms par nepienācīgu labumu. Šādu vērtējumu apstiprina arī [pers. Ā] un [pers. Č] sniegtās liecības.

Aicinājums pašvaldības domes deputātam balsot noteiktā veidā, pretī apsolot atbalstu šā deputāta iecelšanai pašvaldības domes priekšsēdētāja vietnieka amatā, vērtējams kā tiesisks likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" tvērumā.

Minētā likuma 11. panta pirmajā daļā noteikts, ka valsts amatpersonai ir aizliegts, pildot valsts amatpersonas pienākumus, sagatavot vai izdot administratīvos aktus, veikt uzraudzības, kontroles, izmeklēšanas vai sodīšanas funkcijas, slēgt līgumus vai veikt citas darbības, kurās šī valsts amatpersona, tās radnieki vai darījumu partneri ir personiski vai mantiski ieinteresēti.

Citu darbību veikšana ietver sevī arī balsošanu pašvaldības domes sēdēs, tajā skaitā attiecībā uz amatu sadali.

Likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 11. panta sestās daļas 2. punktā noteikts, ka pirmajā daļā noteiktie ierobežojumi neattiecas uz pašvaldības domes deputātiem gadījumos, kad minētās valsts amatpersonas piedalās attiecīgi pašvaldības domes lēmuma pieņemšanā par sava atalgojuma noteikšanu vai sevis iecelšanu, ievēlšanu vai apstiprināšanu amatā.

Vērtējot likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 11. panta pirmo daļu un 11. panta sestās panta 2. punktu savstarpējā saistībā, secināms, ka pašvaldības domes deputāta balsojums par sevis iecelšanu, ievēlšanu vai apstiprināšanu amatā nav vērtējams kā likuma pārkāpums. Tātad [pers. M] balsojums par sevis ievēlšanu domes priekšsēdētāja vietnieka amatā bija tiesiski pieļaujams. Tas nepārkāpa minētajā likumā noteiktos ierobežojumus. Ņemot vērā minēto, arī aicinājums uz šādu (tiesisku) rīcību ir likumīga darbība.

Likuma "Par pašvaldībām" 19. panta trešajā daļā noteikts, ka domes priekšsēdētāju ievēlē no attiecīgās domes deputātiem. Ikvienam domes deputātam ir tiesības izvirzīt kandidatūru domes priekšsēdētāja amatam. Saskaņā ar minētā likuma 20. panta pirmo daļu pēc domes priekšsēdētāja ievēlēšanas no attiecīgās domes deputātiem ievēlē priekšsēdētāja vietnieku.

Pašvaldības domes deputāta statusa likuma 5. panta pirmajā daļā noteikts, ka deputātam ir balsstiesības visos jautājumos, kurus izskata domes sēdēs. Šā likuma 5. panta otrās daļas 1. un 2. punktā noteikts, ka deputātam ir tiesības vēlē visas institūcijas un amatpersonas, kas saskaņā ar likumu vai domes lēmumu ir jāievēlē attiecīgajā pašvaldībā, un tikt ievēlētam domes institūcijās un amatos, ja citos likumos nav noteikti ierobežojumi.

No minētajām likuma normām izriet vairāki būtiski secinājumi:

- pašvaldības domes deputātam ir tiesības balsot par pašvaldības domes priekšsēdētāja ievēlēšanu;
- pašvaldības domes deputātam ir tiesības ieņemt pašvaldības domes priekšsēdētāja vietnieka amatu;
- pašvaldības domes priekšsēdētāja amata ieņemšanai deputātam nav jāatbilst kādiem noteiktiem papildu kritērijiem; priekšnosacījums amata ieņemšanai piepildās ar faktu, ka deputāts ir ievēlēts pašvaldības domē;
- ievēlēšana minētajā amatā notiek, attiecīgās domes deputātiem par to balsojot, tātad realizējot savas likumā noteiktās pilnvaras.

Līdz ar to minēto likumu tvērumā piedāvājums pašvaldības domes deputātam ieņemt domes priekšsēdētāja vietnieka amatu faktiski ir piedāvājums realizēt savas likumā paredzētās pašvaldības domes deputāta tiesības. Šāds piedāvājums nav vērtējams kā nepienācīga labuma piedāvājums. Aicinājums jeb pamudinājums realizēt likumā paredzētās tiesības likumā noteiktajā kārtībā nevar tikt vērtēts kā prettiesiska rīcība, savukārt pats amats nevar tikt vērtēts kā kukuļa priekšmets, ciktāl šāds aicinājums nav saistīts ar cita likuma normu pārkāpumu.

Tāpat aicinājums balsot par esošā domes priekšsēdētāja atlaišanu un cita domes priekšsēdētāja iecelšanu ir aicinājums realizēt likumā paredzētās tiesības likumā noteiktajā kārtībā. Pašvaldības domes deputāts ir tiesīgs likumā noteiktajā kārtībā brīvi realizēt savas pilnvaras, tajā skaitā brīvi balsot par jebkuru pašvaldības domes kompetencē ietilpstošu jautājumu. Nedz aicinājums realizēt pašvaldības domes deputāta balsošanas tiesības noteiktā veidā, nedz šo tiesību izmantošana saskaņā ar izteikto aicinājumu nav vērtējama kā prettiesiska rīcība minēto likumu tvērumā, ciktāl šāda rīcība nav saistīta ar cita likuma normu pārkāpumu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, secināms, ka politisko amatu piedāvāšana un pieprasīšana ir neatņemama daļa no politisko koalīciju veidošanas procesa. Tādā veidā politiskā partija var darīt zināmu savu viedokli par to, kādus amatus tā piekrīt nodot iespējamā koalīcijas partnera kompetencē, un kādus politiskos amatus tā vēlas iegūt savā kompetencē. "Politiskās kaulēšanās" dalībniekiem jābūt iespējai sarunu partneriem darīt zināmus savus nosacījumus un prasības attiecībā uz politisko amatu sadali. Neatkarīgi no tā, kādā vārdiskā formā šie

nosacījumi un prasības tiek formulēti, saturiski tie ir politisko amatu pieprasījumi un piedāvājumi, kas pēc noklusējuma ietver sevī arī aicinājumu balsot par noteiktu personu ievēlēšanu noteiktos politiskos amatos. Tas faktiski ir aicinājums potenciālās koalīcijas partneru amatpersonām izmantot savas dienesta pilnvaras un izdarīt darbību – balsot par koalīcijas partneru izvirzītajiem amata kandidātiem, pretī saņemot “labumu” – atbalsta balsojumu saviem kandidātiem. Tādējādi secināms, ka politisko amatu piedāvāšana ir neizbēgams politiskās koalīcijas veidošanas procesa elements, un šāda rīcība neapdraud pašvaldības domes normālu jeb likuma prasībām atbilstošu darbu. Kriminālbildības piemērošana par šādām darbībām padarītu politiskās koalīcijas izveidošanu neiespējamu, vai arī būtiski to apgrūtinātu.

Norādītie argumenti ir pietiekami, lai konstatētu, ka [pers. V] un [pers. R] darbība, piedāvājot [pers. M] Dobeles novada domes priekšsēdētāja vietnieka amatu par atbalsta balsojumu [politiskās partijas Nr.1] izvirzītam domes priekšsēdētāja kandidātam, nav vērtējama kā kukuļa piedāvāšana, jo konstatētajos nodarījuma faktiskajos apstākļos Dobeles novada domes priekšsēdētāja vietnieka amats nav vērtējams kā kukuļošanas priekšmets jeb kukulis Krimināllikuma 323.panta tvērumā. Secīgi konstatējams, ka tiesisks amata piedāvājums neapdraudēja Dobeles novada domes normālu darbību. Līdz ar to [pers. V] un [pers. R] darbībās nav konstatējams Krimināllikuma 323.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objekts, tas ir, ar minēto darbību nav apdraudēta likumiskā interese.

Ņemot vērā minēto, konstatējams Kriminālprocesa likuma 377.panta 2.punktā paredzētais kriminālprocesa izbeigšanas pamats – izdarītajā nodarījumā nav noziedzīga nodarījuma sastāva.

Ņemot vērā iepriekšējo tiesu praksi saistībā ar amata piedāvājuma atzīšanu par kukuļošanas priekšmetu, šī lēmuma ietvaros nepieciešams sniegt novērtējumu arī citiem apstākļiem, kuriem var būt nozīme šīs lietas pareizā izlemšanā.

Pašvaldības domes priekšsēdētāja vietnieka amats tika atzīts par kukuļa priekšmetu, savukārt tā piedāvājums tika atzīts par kukuļa piedāvājumu krimināllietā Nr. 13870001105 (2008. gada 18. janvāra Latvijas Republikas Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas spriedums krimināllietā Nr. 13870001105 (lieta Nr. PAK-93)).

Minētajā krimināllietā Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palāta (turpmāk – Palāta) apelācijas instancē atzina, ka pirmās instances tiesa pamatoti pašvaldības priekšsēdētāja vietnieka amata piedāvājumu atzinusi par kukuļošanas priekšmetu. Palāta īpaši uzsvēra, ka:

1) amatus kopā ar naudas kukuli piedāvāja kā nepienākošos priekšrocību tikai par konkrētu balsojumu par noteiktas personas ievēlēšanu pilsētas mēra amatā;

2) persona, kurai amats piedāvāts, nebija parakstījusi koalīcijas līgumu ar tās personas atbalstītājiem, par kuras ievēlēšanu mēra amatā amats tika piedāvāts. Tas apstiprina, ka amats piedāvāts par vienas darbības izdarīšanu kukuļdevēju labā;

3) persona, kurai amats piedāvāts, jau iepriekš bija parakstījusi koalīcijas līgumu ar citu politisko partiju pārstāvjiem;

4) piedāvājot amatus, par vienu no tiem tika atrunāts, ka naudu šajā amatā iespējams saņemt arī nestrādājot;

5) konkrētajā lietā bija notikusi nevis praksē ierastā koalīcijas veidošana un politiskā kaulēšanās, bet gan izšķirošs balss pirkšana vienam balsojumam.

Neapšaubot šajā nolēmumā izdarīto secinājumu par amatu kā kukuļa priekšmetu, krimināllietā Nr. 16870002921 konstatētie nodarījuma faktiskie apstākļi tomēr ir atšķirīgi.

Kā būtiskus krimināllietā Nr. 13870001105 konstatētā kukuļa piedāvājuma elementus Palāta atzina faktus, ka amata piedāvājums tika izteikts kopā ar naudas kukuļa piedāvājumu, kā arī viens no kukulī ietvertajiem amatiem tika piedāvāts kopā ar iespēju šajā amatā nestrādāt, bet tomēr saņemt tam pienākošos algu. Turpretim izskatāmajā lietā amats netika piedāvāts nedz kopā ar naudu, nedz paredzot iespēju saņemt atlīdzību nestrādājot. Turklāt amats piedāvāts, vienlaikus aicinot uz pastāvīgu sadarbību. Tātad tas netika piedāvāts tikai un

vienīgi par izšķirošās balsis iegūšanu vienam balsojumam. Tādējādi šie apstākļi abās lietās būtiski atšķiras un tas, savukārt, izskatāmajā lietā ļauj nonākt pie citāda secinājuma.

Papildus minētajam atzīmējams, ka no Palātas nolēmuma nevar izdarīt kategorisku secinājumu par to, ka amata atzīšanai par kukuli būtu pietiekošs vienīgi tas, ka persona iepriekš parakstījusi koalīcijas līgumu ar citu partiju, nekonstatējot pārējās tās norādītās pazīmes.

Attiecībā uz koalīcijas līgumu secināms, ka tas ir politisks dokuments, kuru var noslēgt politisko koalīciju izveidojušās politiskās partijas, tomēr tā nav obligāta tiesību aktos noteikta prasība. Līdz ar to koalīciju veidojošās politiskās partijas var vispār neslēgt koalīcijas līgumu vai arī var to noslēgt jebkurā brīdī līdz koalīcijas izjukšanai.

Koalīcijas līgums to noslēgušajām pusēm nav juridiski saistošs, tādēļ arī atkāpšanās no tā nevar izraisīt juridiskas sekas, tajā skaitā jebkāda veida juridisko atbildību. Vienīgās sekas koalīcijas līguma pārkāpšanai var būt politiskā atbildība (izslēgšana no koalīcijas, izslēgšana no politiskās partijas, atbildība vēlēšanu priekšā u.tml.).

Kā nebūtisks šajā krimināllietā vērtējams arī fakts, ka [pers. M] pārliecināšanai tiek izmantots arguments par piedāvātajam amatam piesaistītās algas apmēru. Pašvaldības domes priekšsēdētāja vietnieka amats un tam noteiktā alga ir nesaraunami saistīti. Amatam noteiktās algas apmērs objektīvi ir viens no kritērijiem, kurus personas vērtē, izvēloties darbavietu un amatu. Kopsakarā ar faktu, ka no [pers. M] tika sagaidīta savu pienākumu veikšana piedāvātajā amatā, norādei uz amatam piesaistīto algu nav būtiskas nozīmes lietas pareizā izlemšanā, jo pie šādiem nosacījumiem alga nav vērtējama kā nepienācīgs labums. Saskaņā ar likumu "Par pašvaldībām" domes priekšsēdētāja vietnieka atlīdzības apmēru nosaka dome, līdz ar to norāde uz algas apmēru varētu liecināt par nepienācīga labuma piedāvāšanu, ja tiktu solīts būtisks algas paaugstinājums bez īpaša pamatojuma vai citā ziņā piedāvātajam amatam nesamērīga atlīdzība.

Kā nebūtisks šajā kriminālprocesā vērtējams arī kritērijs, vai amats piedāvāts par tā dēvēto "izšķirošo balsi". Nav objektīva pamata politiska amata piedāvājuma kā noziedzīgas darbības nošķiršanai no politiska amata piedāvājuma kā likumīgas darbības izmantot tādu kritēriju, kas neizriet no Krimināllikuma 323. panta dispozīcijas. Citiem vārdiem sakot, ja politiska amata piedāvājums par noteikta veida balsojumu veido kukuļdošanas objektīvo pusi, tad nav saskatāms objektīvs pamats, kādēļ identiskas darbības ir noziedzīgas attiecībā uz "izšķirošās balsis" iegūšanu, bet nav noziedzīgas attiecībā uz citas balsis iegūšanu, kas nav izšķiroša. Minētais arguments gan neizslēdz varbūtību, ka citos faktiskajos apstākļos arguments par "izšķirošās balsis" iegūšanu apmaiņā pret amata piedāvājumu var tikt vērtēts kā pierādījums izdarītam kukuļa piedāvājumam.

Kā nenozīmīgi krimināllietas izlemšanā vērtējami arī fakti, ka Dobeles novada domes jaunās koalīcijas ([politiskā partija Nr.1] un [politiskā partija Nr.2]) veidošanā piedalījās personas, kuras nav minētās domes deputāti ([pers. V] un [pers. R]), turklāt, viena no tām nemaz nepieder pie iespējamo koalīciju veidojošajām partijām ([pers. R]).

Šajā sakarā par pamatotām atzīstamas [pers. Ā] un [pers. Č] liecības, ka izšķiroša nozīme nav piešķirama apstāklim, vai pašvaldības domes koalīcijas veidošanas procesā piedalās arī citas personas, kas nav pašvaldības domes deputāti, piemēram, pašvaldības domē pārstāvēto partiju vadība vai pie partijām nepiederošas personas. Tiesību aktos nav noteikti ierobežojumi citu personu dalībai koalīcijas veidošanas procesā, ciktāl koalīcijas veidošana nenotiek ar prettiesiskiem līdzekļiem un metodēm.

Līdz ar to [pers. V] un [pers. R] piedalīšanās [pers. M] pārliecināšanā balsot noteiktā veidā pati par sevi nav vērtējama kā nelikumīga, ciktāl [pers. M] piekrišanas panākšanai netiek izmantoti nelikumīgi līdzekļi un metodes.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 124. panta pirmo daļu pierādīšanas priekšmets ir visu kriminālprocesa gaitā pierādāmo apstākļu kopums un ar tiem saistītie fakti un palīgfakti, bet panta otrajā daļā noteikts, ka kriminālprocesā pierādāma noziedzīga nodarījuma sastāva esamība vai neesamība, kā arī citi Krimināllikumā un Kriminālprocesa likumā paredzētie apstākļi, kuriem ir nozīme konkrēto krimināltiesisko attiecību taisnīgā noregulējumā. Noziedzīga nodarījuma sastāvu veido četri obligāti elementi – objekts, objektīvā puse, subjekts un subjektīvā puse.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 392. panta pirmo daļu procesa virzītājs izbeidz pirmstiesas kriminālprocesu, ja noskaidroti Krimināllikuma 377. pantā minētie apstākļi. Kriminālprocesa likuma 377. panta 2. punktā noteikts, ka kriminālprocess jāizbeidz, ja izdarītajā nodarījumā nav noziedzīga nodarījuma sastāva.

Ņemot vērā minēto, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 318. panta pirmās daļas 6. punktu, 377. panta 2. punktu, 392. panta pirmo daļu, 392.¹ pantu un 401. panta pirmās daļas 3. punktu,

NOLĒMU:

1. Izbeigt kriminālprocesu Nr. 16870002921 par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 323. panta otrajā daļā, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 377. panta 2. punktu, jo izmeklējamajā nodarījumā nav noziedzīga nodarījuma sastāva.
2. Par pieņemto lēmumu paziņot personām, kurām bija tiesības uz aizstāvību, izskaidrojot tiesības saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 392.¹ panta piekto daļu 10 dienu laikā no šī lēmuma saņemšanas dienas iepazīties ar krimināllietas materiāliem.
3. Lēmuma kopiju nosūtīt uzraugošajam prokuroram – Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Korupcijas apkarošanas koordinācijas nodaļas prokuroram Mārim Urbānam.
4. Speciālo izmeklēšanas darbību rezultātā iegūtos materiālus, kuriem nav pierādījumu nozīmes, pēc pārsūdzības termiņa izbeigšanās, iznīcināt.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 337. panta otrās daļas 2. punktu personas, kuru tiesības vai likumīgās intereses ir aizskartas, lēmumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā no lēmuma kopijas vai paziņojuma par pieņemto lēmumu saņemšanas dienas, iesniedzot sūdzību Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Korupcijas apkarošanas koordinācijas nodaļas prokuroram M. Urbānam, Kalpaka bulvārī 6, Rīgā, LV-1801.

Procesa virzītāja

/paraksts/

N. Tumuškāne